בסוד שיח

דוד לוי מכין הפתעה לביבי נתניהו ולבני בגין

מאת שאול שיף

ביום ראשון הקרוב יתכנס מרכז הליכוד כדי לדון ולהחליט על דרכי בחירת יו"ר המפלגה, מועצות הסניפים ועירי הועידה, וכן על דרכי הכנסתה של הוועידה הבכחרת הראשונה ועריכתה.

קיימת הבנה בין רוב מרכיבי הליכוד, כי יו"ר הליכוד ייבחר בבחירות ישירות על־ידי כלל חברי הליכוד ("פריימריס") לא קיימת הסכמה, כידוע, לגבי השאלה, האם יו"ר הליכוד הוא גם מועמדה לכהונת ראש ממשלה באופן אוטומטי. כאן יחברו ביבי נתניהו ודוד לוי, על מחנותיהם, כדי להשיג הכרעה במרכז הליכוד, כי הנבחר לראשות הליכוד הוא גם מועמדו לראשות הממשלה.

יחליט מרכז הליכוד את אשר יחליט, ובינתיים ממשיכים המועמדים לראשות הליכוד: נתניהו, לוי, שטרית, בגין וקצב לגייס מתפקדים למפלגה, כדי שביום הבחירות הפנימיות ישימו את הפתק הנכון.

הרושם החיצוני הוא, כי ח"כ ביבי נתניהו מוביל במירוץ הזה על הנהגת הליכוד. המודעות, ההתחמות, התקשורת, הכספים הרבים העומדים לרשותו יוצרים לו רימוט של מנצח ודאי, המשאיר את יריביו הרחק מאחור. אני מודה, גם אני סברתי כך, עד ליום שלישי שבוע, כאשר האזנתי לסקירת שטח של פעילי סניפים בליכוד, הבקיאים היטב בהיערכות המועמדים לראשות הליכוד.

לטענתם, בעוד ביבי נתניהו "עושה גלים" בתקשורת, עושה דוד לוי חריש עמוק באמצעות, מקצוענים בסניפים, ומלאכתו יסודית בהרבה מזו של ביבי נתניהו. את הערכה הזאת שמעתי גם מפיהם של כמה חברי־כנסת שאינם נמנים עם מחנהו של דוד לוי. ניתן לשמוע יותר וייותר קולות, כי לקו הגמר יגיעו דוד לוי וביבי נתניהו, בעוד ח"כ בני בגין יוכה רק במקום השלישי.

אשר קדוש, מנכ"ל הליכוד, מדבר על 120 אלף איש שכבר התפקדו. זהו מספר שקשה אמנם להשתלט עליו, מה גם שמספר המתפקדים יילך ויגדל בשבועות הקרובים, אך בהחלט אפשר לבנות נתיון גדול של מזדהים, שישפיע על התוצאה הסופית. אם אינני טועה, שר הבינוי והשיכון, בנימין בן־אליעזר ("פואד"), שהיה אחראי על המיפקד במפלגת העבודה, בנה את התשתית הכמותית, שהבטיחה את בחירתו של יצחק רבין, למרות הניסיון הרב של שמעון פרס בעבודת רגליים והברת הסניפים. אני מחמר על נצחונו של נתניהו, אך לא בניצחון סוחף, אלא די צמוד לתוצאה שישיג דוד לוי. בבחירות פנימיות יש לאמצעים כספיים (כמעט בלתי מוגבלים) השפעה גם על התוצאה בקלפי. ובתחום הזה נתניהו "מכה" את כולם בגדול. לא בכדי יצא ח"כ בני בגין בפומבי נגד התופעה של התורמים מחו"ל.

גיוס המתפקדים במסות אינו מסוג העבודות שבני בגין אמון עליהם, ולדעתי גם לא יתן ידו לחלק מהמעשים שיש לעשות כדי להבטיח התפקדות מאסיוית. מכאן המסקנה, שבסיבוב הזה סופו לחבור לדוד לוי בהתמודדויות שיבואו לאחר "הפריימריס", ולהנהגה יגיע, אם לא יעשה שגיאות מפליגות, בעוד קדנציה או שתיים.

בכל מקרה, כדאי לה למפד"ל לאמץ חלק מהצעות ההחלטה שעובדי לקראת ישיבת המרכז בידי ח"כ עזי לנדאו ועו"ד איתן הברמן. כך, למשל, בסעיף 63 (ענייניים כספיים, השתתפות בהוצאות) מוצע: "מתוודה להחזת יו"ר הליכוד ישלם בעת הגשת מועמדותו סכום של 500 ש"ח. ציר לוועידה מכוח כהונתו ישלם בעת קבלת כרטיס הציר סכום של 250 ש"ח לכיסוי חלקי של הוצאות הוועידה. כל מועמד לציר לוועידה ישלם בעת הגשת מועמדותו סכום של 100 ש"ח לכיסוי

בני בגין

חלקי של הוצאות ארגון הבחירות. מועמד למועצת סניף ישלם בעת הגשת מועמדותו סכום של 50 ש"ח. הצעה הגיונית וסבירה.

שתי התוכניות?" והתשובה שקיבל להפתעתו "אני לא יודעת"...

היום אמורה השרה לדון עם ראשי הסתדרות המורים על השבת רעיון "חמישה ימי לימודים", שאותו הגה שר החינוך והתרבות לשעבר, יצחק נבון, לקדמותו. כמובן, עם כניסתו של יבולון המר למשרד החינוך והתרבות הוא מנע את יישומו והורה על המשך במתכונת הנהוגה של שישה ימים. מנהיג המפד"ל נעזר אז, בין היתר, בסקר שערך תנוך סמית, שהעלה, כי אחוז גבוה ביותר מבין ההורים (אם איני טועה, 85 אחוז) תומך ב"שישה ימי לימודים". ההורים, שחלקם עובדים ביום שישי, מוטרדים מאוד מהיום הפנוי הזה, המוסיף ראגה על ראשם לגורל ילדיהם. יו"ר ארגון המורים הדתיים, שמריהו בן־צור, המכהן כסגן יו"ר הסתדרות המורים, מתכוון לנהל מלחמה מבית לבית כדי להשביע את הכוונה להנהיג חמישה ימי לימודים. בעייתו היא, שהסתדרות המורים במקרה זה אינה שותפה לדעתו, ו"הקרב" יתחיל מבית.

"נוער מר"ץ ליכלכתם"

לקיבוץ נחשולים יש בית הארחה, ואם לא חל בו שינוי מאז עליית מפלגת העבודה־מר"ץ לשלטון, הרי שמטבח בית ההארחה כשר, בהשגחת הרבנות בעיר הסמוכה למקום.

לבית ההארחה הזה יש ספר אורחים, שבו מתעדים האורחים את זכרונם הטוב או הרע מהמקום. באחד מדפי הספר מצא אותו דברי חוכמה של נוער מר"ץ ירושלים והחליט לצלם אותם ולשלוח למזכיר המרצי של המפד"ל, ח"כ שאול יהלום, כדי שיציא אותם לידיעת העולם.

וכך נכתב על־ספר האורחים של קיבוץ נחשולים: "היינו יותר שמחים אם לא הייתם כשרים, או אוכלוסיה יותר נחמדה הייתה באה למקום במקום 'דוסים' מכל הארץ". על התתום: נוער מר"ץ ירושלים. בסמוך כתב אורח: "נוער מר"ץ ליכלכתם. זו לא סובלנות. האוכל 10 ומשיכו להיות כשרים".

אני כבר שומע את דובר מר"ץ מסביר, כי מישהו מהמפד"ל וראי פירגן זאת, אלא שהתוכחות הפעם הן חזקות יותר מהדעת הרובר.

ובינתיים נוער מר"ץ חוגג, כך אומרים לי בכירים במשרד החינוך והתרבות. אותם בכירים (והציעו לי להפעיל את קשרי אצל סגן השר רן כהן, כדי שיגיש שאילתא לשרת החינוך והתרבות בדבר גובה המשכורות של עורכי השרה ויועציה. מכיוון שמשלת רבין יש לה עניין לקבוע נורמות חרשות, ומר"ץ היא בכלל נגד שחיתות, כראי שהשרה תפרסם את גובה המשכורות של צוות היחורים, וכמובן רצוי שתרוזות בהזדמנות זו על השליחות של עמית שכטר, היועץ שלה, לארה"ב ועל תנאי העסקתו. וכדי שהציבור יידע "מה ביני לבין המר", אני משוכנע ששר החינוך והתרבות היוצא, זבולון המר, לא יכעס אם השרה החדשה תעמיד תלושי עורים ויועצים מול תלושי עורים ויועצים, ויראה הציבור וישפוט. כראי ששרת החינוך והתרבות תעשה את זה ביוזמתה, מפני שאם רן כהן לא ישאל, יהיה זה ח"כ אחר שישאל.

והיה השבוע אחר שעשאל, אבל תשובה לא קיבל מהשרה. בישיבת סיעת מר"ץ נדונה תוכניתו של שושני בתל־אביב. הגב' אלוני ניסתה להגן על התוכנית והסבירה, בין היתר, כי קיים הבדל בין "תוכנית שושני" הראשונה לבין "תוכנית שושני" השנייה. ואז פנה יו"ר הסיעה, ח"כ יוסי שריד, אל השרה ושאל: "מה ההבדל בין

שיטת הכוכבים גם בכשרות?

ראש מחלקת הכשרות של הרבנות הראשית, הרב איסר קלונסקי, הגה בשעתו את ההצעה ליישם את רעיון הכוכבים שהיה קיים בבתי מלון גם בתחום הכשרות. כך, למשל, ל"חלק" 5 כוכבים, מהודר 4 כוכבים, וכן הלאה. אלא שמהר מאד התברר, כי אין זה מן הדברים הקלים כאשר מדובר בהיבטים הלכתיים ובחומרות וקולות של רבנים בני עדות שונות. השבוע כאשר נמתחה בוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת ביקורת על משגיחי הכשרות במסעדות, היה מי שהציע לעשות בכל זאת מאמץ ולדרג את כשרות המסעדות, בתי חרושת למזון וכיו"ב.

עד לדירוג, כמה מהטענות שהועלו בוועידה האומנם כך שומרים על כשרות?

"הצפה": בוועדה קבלו, כי בביקורי פתע בכמה מסעדות לא נמצאו המשגיחים במקום.

הרב איסר קלונסקי: אין זה מן ההכרח, שכדי שמסעדה תהיה כשרה, יישב בה המשגיח 24 שעות ביממה. סדרי הכשרות במסעדות תל־אביב, עליהם דיברו בוועדה נקבעים על־ידי רבני תל־אביב ומחלקת הכשרות של תל־אביב. הם מגדים את המשגיח כמה פעמים לבוא ואיך לפקח על המסעדה. אני מוכן להסיף ולהעיד, שהרב ישראל יפת, שהוא המפקח העליון על המשגיחים בתל אביב, מסתובב במסעדות ובבתי המלון גם בימים וגם בלילות.

"הצפה": יו"ר הוועדה, ח"כ רן תיכון אמר, כי מדו"ח לדו"ח המצב בתחום הכשרות הולך ומחמיר...

הרב איסר קלונסקי: נכון שהוא פתח בכלים אלו, אבל זוהי הערכה ולא קביעת עובדה, ואני חושב שהערכה זו אינה נכונה. חלק מההערות שצויינו בדו"ח הקודם של מבקר המדינה (מספר 41) תוקנו, חלק אחר אינו קל לתיקון, והדו"ח הנוכחי אינו גרוע מ"ז. הוא עוסק במגוון שונה של נושאים מהדו"ח הקודם.

צריך לדעת שבעיית הבעיות של הכשרות היא בעיית התקנים של כוח אדם ותנאי השכר המשפילים של המשגיחים.

הממסד מתעלם מכל מערך המשגיחים. אין להם אבא מבחינה מקצועית, אין להם תנאים סוציאליים ראויים, ואי־אפשר לדרוש בנסיבות שכאלו רמה גבוהה של השגחה. ובכל זאת המשגיחים והרבנויות מתמודדים עם הקשיים במידה לא מבוטלת של הצלחה. דו"ח המבקר עצמו עמד על הצורך לחזק את מחלקת הכשרות ברבנות הראשית לישראל.

שניים שלושה נושאים מטופלים ברבנות הראשית ברמה נפלאה. כל נושא העורלה הוא ברמה הגבוהה ביותר, עד כדי כך שהבר־צים למיניהם באים לקבל מאתנו מידע. לא בגלוי כמובן. כל הנושא הוא לעילא ולעילא. הבשר ה"חלק" של הרבנות הראשית נחסף מיד בהגיעו לחנויות, ונושא הייבוא זכה לטיפול אינטנסיווי.

"הצפה": עם היד על הלב: על איזה כשרות אתה סומך יותר, על זו של הרבנות או על זו של הבר"ץ?

הרב קלונסקי: ישנם הכשרים של הבר"צים שאני נמנע מלאכול מהם. ישנם הכשרים של הבר"צים שהם ממש מצויינים. ישנם הכשרים של הרבנות בארץ שרמתם נפלאה ממש, וישנם בד"צים ורבנויות שהתכר שלהם הוא מינימלי?

ומדוע שלא תפרסמו מה נפלא ומה מינמלי?

המחלוקת שלנו העלתה את רעיון הכוכבים בכשרות. אלא שכדי ליישם את זה דרושה התאחדות של כל הרבנויות בארץ, כדי שזה ירוץ בכל הארץ. ייתכן שאפילו תידרש תחיקה בעניין זה, או החלטה של מועצת הרבנות הראשית. אין זה מן הדברים הקלים לאחד 200 רבנויות תחת קורת גג אחת עם קריטריונים אחידים. רבנויות עם רמה גבוהה ייתבעו, לכאורה, לרמה אולי יותר נמוכה כדי להביא לאחידות.

הרב איתן אייזמן, מנכ"ל הרבנות הראשית

"הצפה": ח"כ חיים אורון מר"ץ ידע לספר בוועדה, כי שוחטים באו אליו ואמרו לו שהשחיטה בור"ל אינה כשרה...

הרב איתן אייזמן, מנכ"ל הרבנות הראשית: אמרתי לאורון שאין זה אלא רכילות ומעשה רכילאות, וכי הוא נכשל בשיעורי הבית שלו. מערכת השחיטה היא למופת, והראיה, ש"הגלאס" נחסף ממש והבשר הרגיל הביקורת עליו היא 10. זה המקום אולי להעיר שאת נושא כפיפות המשגיחים למעבידים לא הביקורת העלתה, אלא אני יצאתי נגד זה, ואני צותק בעניין זה כבר שנים. בירושלים ישנם כאלף משגיחים מלאים וחלקיים, וברבנות ירושלים עצמה יש תקן ל־10־15 משגיחים, אז איך אפשר לפרנס בתקן כזה אלף משגיחים?! אמרו לי בוועדה: "תקימו קרן", או הזכרתי להם שנסיתי להקים קרן "ועלו" עלי בתקשורת ובכנסת.

ומה עם טענתו של ח"כ ד"ר רענן כהן שהמשגיחים נוטעים לחו"ל על נשיהם ועל טפם?

זו רכילות זולה מצוצה מהאצבע, ואמרתי לו זאת. הם מסתובבים עם מזוודה בכל מיני מקומות נידחים, כמו' טיוואן, כשהם סוחבים עמם אוכל לקיום, כי הם אינם יכולים להיכנס לשום מקום לאכול, ועל זה באים ומוסיפים עלילה של "נשיהם וטפם"...